

ÇAYKUR GREVİ NİÇİN YENİLDİ?

Aydınlık Gazetesi, 27 Nisan 2013

Yıldırım Koç

Tekgıda-İş Sendikası'nın Çaykur işyerlerindeki grevi büyük bir başarısızlıkla sonuçlandı. Başarısızlığın en önemli nedeni, Çaykur işçilerinin sınıfsal niteliğidir. Eğer mülksüzleşme olgusunu dikkate almadan her ücretli çalışana işçi sınıfından kabul ederseniz, Çaykur grevi büyük bir başarısızlıktır.

Ancak eğer mülksüzleşme olgusunu da dikkate alırsanız, Çaykur grevinin başarısızlıkla sonuçlanması doğaldır.

2012 yılında Türkiye'de 206,7 bin çay üreticisi vardı. Bu kişilerin 128,5 bini Rize'de, 49,3 bini Trabzon'da, 19,6 bini Artvin'de ve 9,3 bini de Giresun ve Ordu'da yaşıyordu.

Çaykur'un fabrikalarında daimi veya geçici işçi olarak çalışanların tamamına yakını, aynı zamanda çay üreticisidir.

Bu yıl havalar yağışlı gitti. Çay toplama işi Mayıs ayının ortalarında başlayacaktı. Grev öncesinde Çaykur yönetimi geçici işçilere işbaşı yaptırttı. Grev başladı; ancak greve çıkanlar toplam işçi sayısının çok küçük bir bölümünde kaldı. Onlar da akşam üzeri işbaşı yaptılar. Grev yenildi. Sendika grev kararını kaldırmadı; ancak yenilgiyi kabullendi.

Kendinizi Çaykur işçisinin yerine koyun.

Bir tarafta çay üreticisisiniz; diğer tarafta çay fabrikasında işçisisiniz.

Ne tam küçük meta üreticisisiniz; ne de tam işçi.

Mülksüzleşmiş değilsiniz. Çay üretiminden gelen bir geliriniz var. Kafanız, işgücünü satmaktan başka çaresi bulunmayan işçi gibi çalışmaz. Yılın belirli bir süresinde Çaykur fabrikasında işçi olarak çalışıp ücret geliri elde etseniz de, kimliğinizde belirleyici olan, çay üreticiliğidir, küçük meta üreticiliğidir veya küçük burjuvalıktır.

Şu hesabı yaparsınız:

Ben Çaykur'da çalışıyorum, üç dört ay ücret alıyorum. Şimdi greve gidersem, Mayıs ortasında çay topladığımda Çaykur'a satamayacağım. Özel çay fabrikaları benim bu çaresizliğimi fırsat bilecek, çaya düşük fiyat ödeyecek. Ayrıca zaten özel fabrikalara verdiğim çayın parasını ya geç alabileceğim, ya da hiç alamayacağım. Bütün bir yıl ailecek çalıştık, çayı ürettik. Çaykur'da işçilikten üç beş kuruş zam alacağım derken, çay elimde patlayacak.

Ayrıca milletin de hedefi olacağım. Konu komşu, "sen dört ay süreyle üç kuruş fazla ücret alacaksın diye bizim çayımız elimizde kalacak veya özel sektöre düşük fiyatla vereceğiz; sen bizim yüzümüze nasıl bakacaksın?" demez mi! "Ekmeğimle oynama!" denmez mi? Karadeniz insanı Karadeniz gibi hırçındır. Böyle durumlarda borcu harcı olan senin üzerine yürümeyecek mi; kavgalar çıkmayacak mı; bıçaklar ve hatta silahlar çekilmeyecek mi?

Siz olsanız ne yaparsınız?

Ayrıca bütün kış boyunca tüketici kredilerine ve kredi kartlarına yüklenmişsiniz. Fabrikada çalışmayan çay üreticileri de çayını sattığında ödemek üzere bu yolla borçlanmış. Herkesin gözü çay satışlarında. Çay satılacak; krediler ödenecek. İnsanlar cep telefonlarını yenilemiş; yeni televizyon almış; çocukların isteklerini yerine getirmiş. Ayrıca çay üretimi için gerekli masraflar da borca yapılmış. Çay satılmazsa felaket.

Çaykur grevi yenilgiye mahkumdu.

Sendika belki grev öncesinde yalnızca Çaykur işçilerine değil, aynı zamanda çay üreticilerine yönelik kampanyalar da düzenleyebilirdi. Ancak bu kampanyalar kolay iş değildir. Türk-İş de bu süreçte dahil olmadan başarı şansı yoktur. Türk-İş'in de zaten böyle bir niyeti söz konusu değildi.

Moralinizi hiç bozmayın. Çaykur grevindeki yenilgi, yeni yenilgilerin işaretçisi değildir; mülksüzleşmemiş mevsimlik işçilerin doğal sınıfsal tepkisidir. Çaykur işçisinden mülksüzleşmiş işçinin tepkisini beklemek hayalciliktir.